

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravnništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezumni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin., za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Končana druga 10 dnevna bitka pri Gorici s popolnim porazom Italijanov.

Italijanski letalci obstreljevali brezuspešno Rivo.

Dne 23. julija so napadli trije italijanski letalci Rivo. Vrgli so 8 bomb, ki so padle na vrhove ali trge ter poškodovale sadno drevje in šipe.

Popolni neuspehi italijanskih navalov v bitki na Goriškem.

Čprav bitka na Goriškem še ni končana se vendar kaže vedno bolj popolni neuspeh drugega splošnega napada Italijanov. Proti goriškemu mostišču se je pričel na višini Podgore nov napad, ki je bil udušen že z artiljerijskim ognjem. Protinapad naših čet je vrgel sovražnika popolnoma nazaj. Na severozapadnem robu Dobrdoške planote so postali italijanski sunki slabjši in redkejši. Zopetni napadni poskusi sovražnika v fronti Polazzo—Vermeljani so bili z lahkoto odbiti. Pri Selcu je udril sovražnik v del naših jarkov na robu planote. Ponočni protinapad pa je spravil vse prejšnje pozicije zopet v našo posest in je vrgel sovražnika na celi črti nazaj.

V krnskem ozemlju so bili zopet odbiti vsi sovražnikovi napadi. Pri tem se je odlikovala posebno infanterija nadvojvode Josipa.

Na Goriškem se je omejil sovražnik na močno streljanje svoje artilerije. Obupni ponočni napadi proti našim pozicijam ob robu Dobrdoške planote so se s težkimi izgubami za Italijane zopet razbili in niso mogli ničesar spremeniti na dejstvu, da je naval na primorsko obrambno pozicijo zamanj.

Napad našega brodovja na italijansko vzhodno obal.

Dne 23. zjutraj so naše križarke in druge ladje uspešno obstreljevale železnico na italijanski

vzhodni obali v dolgosti na 160 km. Železniške postaje Chienti, Campo Marino, Fossa Cessia, Fermoli in Ortona so močno poškodovane, postaje San Benedetto in Grottamare zažgane. Štiri lokomotive in mnogo vagonov je demoliranih, nekaj jih je zgorelo. V Ortoni je bil razstreljen vodni stolp, pontonski prostor poškodovan in potopljen neki vlačilni tender. Dve tovarni v Ortoni in ena v San Vito sta močno poškodovani. Mnogo dimnikov je prevrnjenih. Železniški viadukti pri Fermoli so demolirani, most čez Mero porušen in poleg tega je razstreljena neka vojašnica v San Benedetto. Semafor Tre Miti je razrušen, tamošnji kabel uničen. Sovražnih pomorskih bojnih moči ni bilo videti.

Dne 27. julija zjutraj so izvršile naše lahke križarke in torpedne enote uspešen napad na železniško črto od Ankone do Pesaro in so obstreljevale postajna poslopja, skladišča, čuvajnice in železniške mostove na tej obrežni črti z dobrim uspehom. Več lokomotiv in mnogo vozov je bilo demoliranih. Neko železniško skladišče v Fano je pričelo goreti, sledila je močna eksplozija. Obenem so metala naša pomorska letala bombe na kolodvor, artiljerijsko vojašnico in druge vojaške objekte z uspehom, pri čemur je bil kolodvor za ranžiranje jako močno poškodovan in uničenega je bilo mnogo materijala. V nekem skladišču za nafto je nastal požar, ki se ga je videlo 300 morskih milj daleč.

Sovražnih ladij ni bilo videti.

Po ljutih napadih Italijani zopet na celi črti odbiti.

Dne 26. t. m. se je boj za rob Dobrdoške planote znova razvnel. Dan in noč so napadali

Italijani na celi fronti neprestano največjo ljutostjo. Toda tudi ti novi napor in nove žrtve so bili zamanj. Le prehodno je dosegel sovražnik krajevne uspehe. Ob zori so se nahajale prvotne pozicije zopet brez izjeme v posesti junaških braniteljev. Proti goriškemu mostišču ni izvršil sovražnik nobenih novih napadov.

Dne 27. t. m. zjutraj je na Goriškem pričelo streljanje italijanskih artiljerijskih mas. V krnskem ozemlju smo odbili popoldne sovražni napad v boju na nož in na pest ter s kamenjem. Umikajoči se Italijani so pretrpeli v našem topovskem ognju močne izgube.

Eden naših letalcev je bombardiral Verono.

Naval Italijanov na Dobrdoško planoto se je razbil.

Pod varstvom splošnega artiljerijskega ognja so Italijani z ojačeno silo znova napadli Dobrdoško planoto. Naval se je ponesrečil in Italijani so imeli večje izgube kakor le kedaj. Po ljutih bližinskih bojih so ostale naše čete tudi ta deveti dan bitke v polni posesti svojih starih bojnih pozicij.

V drugi bitki na Goriškem je bilo poraženih sedemnajst italijanskih divizij, ki so izgubile 100 tisoč mož. — Naše prekrasne čete se niso nikjer umaknile niti za ped.

Dne 28. t. m. so oslabei tudi proti Dobrdoški planoti naperjeni italijanski napadi. Mestoma pa so Italijani še ljuto streljali s topovi. Sicer so se osokolili še k posameznim slabim navalom, ki pa smo jih brez truda odbili. V bojih velikega obsega je torej nastal odmor. Kakor prva tako je končala tudi neprimerno bolj orjaška druga bitka na Goriškem s popolnim neuspehom napadajočega sovražnika, ki je tokrat navalil v približno 30 km širokem prostoru med hribom Sabotinom in morsko obalo s sedmimi armadnimi zbori, ki so šteli najmanj 17 divizij infanterije in mobilne milice in ki je skušal prodreti za vsako ceno, ne meneč se za žrtve na ljudeh in materijalu.

PODLISTEK.

Samozatajevanje.

Dalje.

Zamahne s kratkima rokama po zraku in se odkašljuje. Potem pa zapazi njen blede obraz: „Grom in peklo, dekle, ne umrite mi, predno je še dečko mrtev. Saj naposled vendar ni nikjer zapisano, da mora pasti ali da se mu sploh kaj pripeti. Saj je končno še po vsaki vojni ostalo nekaj moških, ki so prišli (stoodstotni) domov. Torej! Pogledajte mene! Dva dečka imam, oba pri letalcih . . . Vsakokrat kadar zaslišim brenčati propeler in koj na to tišino, si mislim: Zopet eden manj, morda je bil eden tvojih dečkov . . . Morda ga je padec zbil tako globoko v zemljo, da ga treba le še pokriti . . .“

„Gospod višji štabni zdravnik . . .“

„No — kaj pa! Zato je vojna, vrag in peklo! — In vaš brat . . . Ali mu morda kaj pomaga, če tu stokate? Prav nič mu ne koristi! Sicer pa počakajte! Jokati vnaprej je riskantna stvar. Če je bilo zastoj, je človek blamiran . . .“

„Ljubi gospod višji štabni zdravnik,“ reče sestra Tita ter se smehlja s solzami v očeh: „Zahvaljujem se Vam . . .“

„Perlapap. Vam se sploh ni treba zahvaljevati! Vi imate — grom in peklo, že prične spektakel!“

Na cesti od Alliévrá sem je prasketal bobneči galop konj — šest, osem, dvanajst, dvajset — šesti poljski artiljerijski polk — mimo hiše in počez čez grič. Minuto kasneje, s prvim dnevnim žarkom, ki se je prikradel v sobo, so zažvenketale šipe vsled grmenja prvega strela.

„Čedno to!“ meni šef-zdravnik. „Če bodo

Francozje poizkušali zavezati blaženim širokoustnežem tu zgoraj usta, lahko doživimo kaj lepa presenečenja. Začno naj samo s priljubljenim metanjem bomb. Haniš!“

„Gospod višji štabni zdravnik . . .“

„Zenevsko zastavo!“

„Ze visi, gospod višji štabni zdravnik.“

Bolnični strežaji so se vračali praznih rok. Ni bilo mogoče priti v območje nočnega boja. Bitka je bila v polnem teku. Ob gozdnem obronku pri Lionvillu se je vgnedil oddelek strojnih pušk, ki je obsipal s točo krogelj vso ravan. Naposled so bili v nevarnosti, da pridejo v lastni ogenj.

Treba je bilo torej čakati.

Tita je splezala po stopnicah do izbe, kjer je ležala sestra Ulrika. Neizprosno grmenje topov, v katero se je pomešavalo sedaj ostrejšje, sedaj slabejše pokanje infanterijskih in ragljanje strojnih pušk, se je čulo tu gori kakor blazna predigra k sodnemu dnevju.

Toda deklica je spala. A njene ozke in potegnjene poteze so izražale toli smrtne utrujenosti in obenem toli boleznega strahu, kakor da bi zrlle muke prokletih v peklu.

Tita se je vsedla na pručico ob postelji ter naslonila glavo v roki.

Doli na cesti je naraščal hrušč mimoidočih vojakov in čulo se je, kakor bi pljuskali razburkani valovi ob skalovje. Ropot vozov, peket kopit, koraki stotin in tisočev, polk za polkom . . . vzdih olja in smrad bencina je vdaril skozi raztrto okno — nestrpni, zamolkli glas praznoidočih motorjev . . . in iz višine brenčanje propelerjev, ki se je čulo kakor milijon razdraženih sršenov . . . in zvižg in udarec in vpitje in smeh — večni Bog, še so bili ljudje, ki so se smejali ob tem prokletstvu! Na višini pred kmetijo pa iz megle, sopare in dima

krvoločno tulenje železnih zveri, ki so vohale kri in rjovele po mladem, živem mesu . . .

In med stotisočeri, ki so si onkraj višine, v nižavi Pontenëve stali nasproti in nestrpno čakali trenutka, ko se meri moč proti moči, življenje proti življenju, med temi stotisoči, ki so si, oznojeni, od smodnika in blata zamazani, izvojevali korak za korakom, je bil tudi nekdo, ki je bil njen . . .

Tvoj sestra?

Ne!

On, katerega je, sama še napol otrok, vzela iz rok umirajoče matere, kojemu je bila oče in mati, sestra in tovariš, kojemu je žrtvovala svojo mladost in srčno ljubezen, on — in to je vedela — ni bil več njen.

Bil je cesarjev, last države, domovine.

Kaj je vprašal ob tej uri, ki ga je napravila z enim samim udarcem celega moža, po njej — po posamezniku! Kaj je vprašal, po njeni srčni bedi, če je na čelu svojih vojakov skokoma prodiral v sovražnem ognju — ko je zmagonosni glas bobnov in tromb ter hripavi, mozek in kosti pretresujoči „hura!“ iz tisočerihih grl, vodil vse do zadnjega zmagovitega juriša proti smrti bljuvajočim sovražnikovim utrdbam. Zmenil se je za njeno zapuščenost, za njeno skrb, če ga je zadela kroglja, če ga je pobila sablja ali puškino kopito . . .?

Vojak je bil in nič drugega . . .

Ropot v hiši jo je prebudil iz teh razmotri-vanj. Glas lazaretnega pomočnika jo je klical, obenem pa tudi prebudil bolnico.

„Jezus!“ zavpije, a hitro si pritisne roko na usta ter se ugrizne v ustne. „O, Jezus, Izveličar moj . . . ljubi, ljubi Bog . . . usmili se vendar . . .“

Titi so zasolzile oči.

„Ostanite tu!“ ji reče ter odpahne duri. „Če bi vas rabila, vas pokličem. Sedaj . . . se še ne mudi.“

Celokupne izgube Italijanov je cenili na 100.000 mož.

Se le zgodovina bo ocenila čine naših prekrasnih čet in njihovih voditeljev v tej obrambni bitki. Neomajane in neomajne stojijo še vedno tam, kjer so pred dvema mesecema pričakovale sovražnika. To ne velja samo za pozicije na Gorškem, za katere so se vršili v dveh bitkah vroči boji, temveč za celo našo za obrambo na jugovzhodu monarhije izbrano bojno fronto.

Velikanski poraz Italijanov ob Soči.

Utisov polno, čisto poročilo našega generalnega štaba o drugi bitki pri Gorici vzbudi pri vsem domovinsko čutečem občinstvu največje vznemirjenje. 100.000 Italijanov je žrtev poskusa, prodreti našo primorsko fronto, da bi „odrešili“ za njo ležeče ozemlje, 100.000 jih je padlo ali je ranjenih. Prva bitka pri Gorici je prizadela izgub 80.000 mož. Ako seštejemo obe številke, dobimo, da od italijanske armade, kakor se jo cenil, okoli 700.000 do 800.000 mož, je padla približno četrtina pred našimi postojankami, deloma so mrtvi, deloma za vojno skozi mesece nesposobni.

Od 40 infanterijskih divizij, ki jih je postavila Italija, je bilo pobitih v prvi bitki pri Gorici 10 divizij. Druga bitka se je končala s strahovitim porazom 17 infanterijskih divizij. Ker so bile posamezne divizije po prvi bitki premenjene, smemo reči, ne da bi pretirali, da nad polovico divizij, kar jih je sploh, je strašno trpelo po zadnjem težkem porazu in sicer za dolgo dobo.

Krasna zmaga v eni največjih defenzivnih bitk, kar jih pozna vojna zgodovina! Soča je postala grob italijanske armade — Gotovo bodo zopet napadali, gotovo pošljejo zopet sveže čete na našo fronto, efekt pa bo isti. Izbornim voditeljem generalobrstu nadvojvodu Evgenu, generalobrstu pl. Conradu, ki je kot šef generalnega štaba ustvaril predpogoje na to večnega spomina vredno defenzivno bitko, podrediteljem in heroičnim boriteljem toplja zahvala domovine!

„Do 25. julija mora biti Gorica italijanska.“

Pred nekaj dni je vrgel italijanski letalec v Gorico listek z naznanilom, da Italijani vzamejo Gorico na vsak način do 25. julija. Tudi so našli pri nekem ranjenem italijanskem poročniku pismo, v katerem sporoča svojim staršem, da on upa za trdno, da Gorico kmalu vzamejo Italijani. Pismo je imelo biti oddano v Gorici dne 25. julija.

Italijanska nota Nemčiji.

„Perseveranza“ poroča, da pošlje italijanska vlada Nemčiji noto, v kateri bo protestirala proti navzočnosti nemških podmorskih čolnov v italijanskem morskem obsežju.

Vpoklici v Italiji.

Z manifestom se pozivljajo pod orožje: rezervisti prve kategorije razreda 1889 vseh grenadirskih polkov, prve in druge kategorije razreda 1887 alincev in linijske infanterije, prve in druge kategorije razreda 1885 linijske infanterije distriktov Cagliari in Sassari, prve in druge kategorije razreda 1884 skupne poljske artilerije, prve in druge kategorije razreda 1886 obrežne in trdnjavske artilerije, potem saperji in pionirji raz-

In tekala je po stopnicah navzdol.

Bili so le prvi lahko ranjeni, ki so se, drug drugega podpirajoč prerili do obvezališča. Ni še človeku trgalo srca, ko je gledal njih bolečine. Sami so si še pomagali s krepko kletvico, z upom, da skoraj ozdravijo.

Ko so pa jeli pripovedovati o onih, ki leže še na bojnem polju, so deklici prebledela ustnice in odpovedale so ji roke.

Cele vrste so ležale, pokošene kakor rž pod srpom . . . Marsikateri polk je izgubil vse častnike, od te ali one stotnije je živel le še šesti, deseti — dvajseti mož . . . Ob gozdnem obronku Moulinette, katerega je imela posadka Montenève neprestano pod ognjem, dokler si pruska in vitemberška artilerija ni tega s posebnim poydarkom prepovedala, so padale čete, kakor da se je prevrnil mrtvaški voz. Tu ni živela več niti miš . . .

„Ali dobili jih bomo vendarle!“ V tem so bili edini.

Tita je med delom izpregovorila le semtertja kako besedo. Prigovarjala je tolažilno, če je videla, kako bolest krči ranjencu obraz, ali pa je odgovarjala zdravnikovim vprašanjem.

Slednjič pa sta prinesla streljača prvega težko ranjenega, kateremu je granata odtrgala levo roko tik ob telesu. Ko je previdno odprla s krvjo premočeno uniformo, je zagledala na našitku ime polka, pri katerem je služil njen brat.

Tiščala je zobe skupaj . . . skupaj!

„Prokleta!“ mrmra zdravnik, ko preikuje rano. Roka nezavestnega ranjenca se je krčevito oprijela dekličine roke . . . Minute, minute, ki so vse utopile v rdečici — in vzdih . . .

„Prihodnji . . .“

Bilo je ob tretji uri popoldne.

Dalje prihodnjič.

reda 1885 in telegrafisti razreda 1884 Vsi vpoklicani morajo priti pod orožje 31. julija.

Cadornove izjave z dne 3. avgusta 1914.

V nekem uradnem komuniqueju „Agencie Stephani“, trdi šef italijanskega generalnega štaba, da on ni nikdar rekel, da Italija ne pojde nikdar proti Avstriji, ako ta ne zasede Lovčena in ne bo motila ravnotežja v Adriji. (Omenjena izjava se nahaja v avstrijski Rdeči knjigi na podlagi brzojavke grofa Berchtolda na avstro-ogrsko poslanika v Rimu.) Nasproti temu se mora konstatirati, da je govoril conte Cadorna tako dne 3. avgusta 1914 in sicer proti avstro-ogrskemu vojaškemu atašeju v Rimu, ko mu je ta sporočil vprašanje šefa c. in kr. generalnega štaba barona Conrada pl. Hötzendorfa glede sporazuma za slučaj vojne med zavezniki storjenega. Conte Cadorna je ob tej priliki grofu Skeptickemu na njegovo vprašanje, ali je morda oborožena nevtralnost Italije naperjena proti Avstriji, rekel, da ne, in Italija ne porabi nikdar prilike, da bi napadla Avstrijo, ko je drugodi zaposlena, da bi jej iztrgala kake province. Iz Tirolske se lahko odstrani čete in na lojalnosti Italije ni treba dvomiti.

Tako je govoril Cadorna 3. avgusta lani. In kaj se je zgodilo? Italijanska lojalnost, italijanska zagotavljanja, da ne napadejo Avstro-Ogrsko, so bila navadna laž.

Napetost med Italijo in Turčijo.

„Giornale d' Italia“ poroča: Italijanska vlada zahteva energično od porte, naj se pošteno in korektno ravna po mednarodnem pravu. List opominja vlado, naj se ne da zavesti po italijanski zavlačevalni politiki. Tu gre za prestiž Italije in za varnost tisočev italijanskih podanikov.

Dospela je sem neka italijanska križarka z nekaj stotinami Italijanov, ki so bežali iz ozemlja

na maloazijski obali. Križarka je šla tudi v Messina, da sprejme tamkajšnje Italijane, ali oblast jim ni pustila odpotovati; morali so ostati. List dostavlja, da Turčija izziva dalje, obenem pa pošilja nemške in burske oficirje in vojni material v Tripolitanijo.

Avstrijsko-srbska vojna.

Srbija noče pričeti z ofenzivo.

V diplomatskih krogih se govori, da je srbski glavni stan znova odklonil energičen poziv četverozveze, da naj Srbija prične z ofenzivo. Srbsko-italijanski sporazum je le na papirju. Srbija razširja svojo posest v Albaniji, ter smatra italijanske aspiracije v Jadranskem morju slej ko prej na ogroženje svojih vitalnih interesov. Nastopanje Bolgarije vzbuja v Srbiji veliko vznemirjenje.

Srbija o obletnici svetovne vojne.

Srbsko časopisje priobčuje ob obletnici svetovne vojne žalne članke. „Radničke Novine“ pravi: Eno leto po avstrijskem ultimatu se nahaja celi svet v plamenu. In kaj smo dosegli? Srbi niso prišli na Ogrsko, niti v Zemun. Avstriji so v posesti vseh svojih dežel. Rusi morajo biti veseli, da sovražnik ne prodré še dalje v notranjost njihove države, Francija in Anglija imata sicer sedaj še več municije, pa manj ozemlja in le vojak Nemčije so izvojevali pozitivne uspehe.

Srbska armada na dopustu.

Iz Sofije poročajo: Srbsko armadno vodstvo je odpuščilo polovico armade domov, da opravi žetev in druga nujna poljska dela. V krogih entente je izzval ta korak veliko nevoljo.

Opasen položaj ruske armade.

Nemške čete pred Novim Georgiewskim in pred Varšavo.

Severno od Njemenja je dospela armada generala von Belowa do okolice pri Pozwolu in Poniewicah. Kjer se je sovražnik ustavljal, tam smo ga vrgli. Vjeli smo nad tisoč Rusov. Severno od narewske fronte so izsilile naše čete prehod preko reke tudi nad Ostrolenka. Pod njo pritiskajo sovražnika, ki se ljuto zoperstavlja, polagoma proti Bugu nazaj. Vjele so nekaj tisoč Rusov, vplenile nad 40 strojnih pušk. Naše obkoljevalne čete se primikajo severni in zapadni fronti trdnjavske skupine Novo Georgiewsk in Varšava.

Rusi se umikajo na sever od črte Wojilawice-Rubieszow.

Severno od črte Wojilawice (južno od Holma) Rubieszow (ob Bugu) so potisnile nemške čete v bojih zadnjih dneh sovražnika še dalje proti severu. Včeraj so vjele 11 častnikov in 1457 mož ter ugrabile 11 strojnih pušk.

V ostalem je položaj zapadno od Visle in pri zavezniških četah generala feldmaršala von Mackensena, neizpremenjen.

Nemške armade so prekorale Narew med Ostrolenka in Pultuskom.

Sovražnik je izpraznil radi uspešnih napadov izvedenih po armadi nadvojvoda Jožefa Ferdinanda, med Vislo in Bystrico v frontni širini 40 km svoje postojanke in se je umaknil 8 do 10 km proti severu v svojo tam pripravljeno črto. Njegovi poskusi ustaviti se v istotako pripravljenih medpozicijah, so izjalovili ob pritisku naših armadnih zborov. Številno vjetnikov, ki jih je armada nadvojvode Josipa Ferdinanda privedla in o katerih je bilo že poročano, je narastlo na 45 oficirjev in 11.500 vjetnikov. Severno od Grubieszowa so udrle nemške čete v sovražnikove postojanke. Pri Sokalu so se ponovili brezuspešni napadi Rusov na naše pozicije. Na vzhodnem bregu reke neposredno vzhodno od Ivangoroda je izvršil sovražnik nekatere brezuspešne sunke proti četam našega sedmograškega zbora. Na drugih delih fronte je položaj pri menjajoči se moči bojov neizpremenjen. Četam, ki se borijo med Pilico in Bugom, je prišlo od 14. julija dalje v roke okoli 50.000 vjetnikov. Od izliva Pilice pri Kozieniszah (severnozpadno od Ivangoroda) smo potisnili sovražnika čez Vislo. Pred Ivangorodom so se primaknile naša četa še bližje trdnjavi. Med Vislo in Bugom trajajo boji trdovratno naprej. V okolici Sokala smo zavrnili ruske napade proti obmoštni poziciji. Neki turingijski polk se je pri tem posebno odlikoval. Nemške in avstro-ogrsko čete armade generalobersta von Woyrscha in armade feldmaršala von Mackensena so vjele od 14. julija kakih 50.000 sovražnikov. Natančno število, kakor tudi množina vpljenega vojnega materiala se še ne da pregledati. Armada generala von Belowa je premagala pri Szawli 5. rusko armado. V desetdnevnm neprestanem boju, pohodu in zasledovanju se je nemškim četam posrečilo v okolici Rozalina in Szadowa Ruse ustaviti, poraziti

in razgnati. Plen znaša od začetka te operacije od 14. julija sem 27.000 vjetnikov, 25 topov, 40 strojnih pušk, nad 100 polnih vpreženih municijskih voz, številno prtljago in drug vojni material. Ob Narewu je vzela armada generala von Gallwitza v trdovratnem neoboljivem navalu trdnjavi Rozan in Pultusk ter je izsilila med tema dvema krajema prehod preko reke. Močne sile stoje že na južnem bregu. Dalje proti severu in jugu so prodrle naše čete proti reki. V bojih med Njemenom in Vislo smo vjele od 14. julija 41.000 vjetnikov, vplenili 4 topove in 90 strojnih pušk. Vojni material, ki smo ga osvojili v Rozanu in Pultusku se še ne da pregledati. Pred Varšavo smo vjele pri manjših bojih v zadnjih dneh 1750 sovražnikov in ugrabili 2 strojni puški. Severno od izliva Pilice so dospelle nemške čete do Visle.

V široki fronti so prekorale nemške armade med trdnjavama Ostrolenka in Pultusk narewsko fronto ter se bližajo Bugu. Trdnjavi Pultusk in Rozan ste že v nemških rokah, Lomža, Ostrolenka, Osovijec so ogrožene v hrbtu — njih padec je le še vprašanje časa. Velikanski pomen tega nemškega uspeha nam postaja jasen, ako pomislimo, da je narewska črta najvažnejša severna obramba varšavskega defenzivnega prostora. Z mogočnimi udarci drobijo nemške čete odporno silo ruskih armad na severu, s trdovratnimi uspešnimi sunki pa pritiskajo na črti Ivangorod—Lublin—Holm zlasti armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda rusko črto vedno bolj proti severu. En sam pogled nam dokazuje, v kako opasni situaciji se nahaja celokupna ruska armada. Kakor klešče jo drže naše vojske od severa in juga in ruski vojskovodje stoje že danes pred grozno alternativno, ali riskirati katastrofo ali pa se umakniti iz varšavskega prostora na svojo drugo defenzivno črto Brest-Litovsk-Kovel-Luck, ali z drugimi besedami: opustiti vse poljske trdnjave Novo-Georgijewsk, Varšavo, Ivangorod, trdnjave, ki so bile dosedaj prave reprezentantije in tudi dejanska glavna oporišča ruske defenzivne sile proti zapadu!

Položaj postaja za Ruse katastrofalen. Več kakor 120.000 ruskih vojakov je bilo v zadnjih dneh vjetih, nad 40 topov ugrabljenih, ruske čete so izgubile velike množine municije in vojnega materiala. Vedno očitnejše postajo dejstva, da je sedaj tudi že odporna sila ruskih vojsk zlomljena.

Rusi so koncentrirali na tej fronti velike sile, da se uprejo grozeči jim katastrofi. Ravnotako so zagnali nove čete proti Ivangorodu, katere sprednje utrdbe se že nahajajo v ognju nemške artilerije.

Ruska protiofenziva proti Narewu se je ponesrečila.

Zavrnili smo sunek na Mitavo. Med Roswodom južno od Mitave in Njemenom sledimo umikajočemu se sovražniku.

Rusi so poskusili potisniti naše čete, ki so prodrle čez Narew, nazaj z velikim enotno na črti Goverowo vzhodno od Rozana—Wyszkow—Serock (južno od Pultuska) izvršenim napadom. Ru-

ska ofenziva se je popolnoma ponesrečila. Vjeli smo 3319 Rusov ter ugrabili 13 strojnih pušk.

Vzhodno in jugovzhodno od Rozana so prodrle naše čete za vrženim sovražnikom.

Ob Bugu (jugovzhodno od Pultuska) se vršijo še trdovratni boji.

Brezuspešni ruski napadi med Vislo in Bugom ter pred Ivangorodom.

Položaj je neizpremenjen.

Sovražnik je izvršil med Vislo in Bugom ter pri Sokalu vrsto ljutih, toda brezuspešnih protisunkov.

Zapadno od Ivangoroda se je sovražni sunek v našem ognju razbil.

Goworowo osvojeno — ponesrečeni ruski protinapadi pri Serocku.

Med Mitavo in Njemenom smo vjeli včeraj še kakih tisoč razpršenih Rusov. Vzhodno in jugovzhodno od Rozana naš napad napreduje. Goworowo je osvojeno. Severno od Serocka, na obeh bregovih Narewa, in južno od Nasielska so Rusi nadaljevali s svojimi protinapadi, ki pa so se popolnoma ponesrečili. Sovražnik je pustil tukaj in pri Rozanu 2500 vjetnikov in sedem strojnih pušk v naših rokah.

Pred Varšavo smo vzeli v naskoku kraj Pierunow, zapadno od Blonija. V okolici jugozapadno od gore Kalvarije se vrši boj.

Položaj pri nemških četah je v splošnem neizpremenjen.

Rusko naziranje o bojih na Poljskem.

Kakor brzojavljajo iz Petrograda v Berlin, presojuje ruski vojaški krogi vojni položaj tako, da je še le zdaj, ko je prišel Ivangorod v vojni okoliš, pričakovati razvoja operacij na razširjeni fronti Visle, ki je strategično pripravljena in ima dobre poti. Po naziranju teh vojaških krogov bo mogla ruska armada šele sedaj popolnoma izrabiti trdnjavi Ivangorod in Nowogeorgjevsk, ki sta dozaj mirovali. Najvažnejša in najresnejša bitka se pripravlja, bitka ki, kakor zatrjuje strokovnjaki, navzlic veliki množini čet, ki se je bodo udeležile ne bo dolgo trajala. Vojaški krogi smatrajo bojišče med Vislo in Bugom kot areno, na kateri se bo bila odločilna bitka cele vojne.

Zasedanje ruske dume.

V prvi seji dume, dne 1. avgusta bo razen Sazonova govoril tudi ministrski predsednik Goremjkin, finančni minister Bark, vojni minister Palivanov in mornariški minister Gregorovič. V naslednjih dneh po otvoritvi dume se bo vršila skupna seja vlade in klubovih predsednikov. Med drugim bodo baje sklenili, da se z zakonom popolnoma militarizirajo tovarne za municijo. Tehniške izurjene delavce bodo odpoklicali s fronte, da jih bodo za čas njihove vojaške službe zaposlili v tovarnah.

Nemško-francosko-angleška vojna.

Boji na zapadnem bojišču.

Severno in severo-zapadno od Soucheza smo zavrnili ponočne, z ročnimi granatami izvršene sovražne napade. V Champagne smo izvršili v okolici Perthesa obsežne razstrelitve ter zasedli rob nastalih vrtin. V Pretrskem gozdu se je ponesrečil sovražni sunek. V Vogezih so se boji nadaljevali. Sovražni naval proti črti Lingekopf—Barrenkopf (severno od Münstra) smo po ljutih bližinskih bojih, ki so se vršili pred postojankami in v samih postojankah Bavarcev ter mecklenburških lovcev, odbili. Pri tem smo vjeli 2 častnika in 64 alpincev. Tudi na Reichsackerkopfu so nas Francozi brezuspešno napadli. Pri Metzeralu smo jih vrgli iz neke eksponirane pozicije, katero pa smo, da se izognemo izgubam, zopet načrtoma opustili. V odgovor na večkratno obstreljevanje Thiaucourta in več krajev med Maaso in Mozelo, je obstreljevala naša artilerija včeraj Pont a Mousson. Naši letalci so napadli železniški trikot St. Hilaire v Champagne ter so prisilili sovražne letalce, da so se umaknili. Tudi na vojašnice v Geradmeru smo metali bombe. Pri nekem boju v zraku nad Conflans smo uničili sovražno bojno letalo.

Slabi francoski napadi z ročnimi granatami severno od Soucheza in razstrelitve v okolici Le Mesnil v Champagne so bili brezuspešni. V zapadnih Argonah smo zasedli nekaj sovražnih jarkov. Na bombardiranje Thiaucourta smo zopet odgovorili z ognjem na Pont à Mousson.

V Vogezih se je polastil sovražnik včeraj zvečer naših najspredejših jarkov na Lingekopfu. Pri Ronque severozapadno od Tourcoing smo prisilili neko francosko, pri Paronne pa neko angleško letalo, da se je spustilo na zemljo. Letalce smo vjeli.

Zavraten napad angleške ladije z dansko zastavo na nemški podmorski čoln.

Kakor izvemo od zanesljive strani, je zagledal nemški podmorski čoln 20. julija ob enajstih

dopoldne kakih 180 pomorskih milj vzhodno od Firth of Forth kakih 800 ton veliki parnik, ki je imel dansko zastavo. Parnik je kar naenkrat pričel iz dveh topov streljati proti podmorskemu čolnu. Po prvem strelju je snel dansko zastavo, streljal dalje brez zastave ter še le po petem ali šestem strelju razobesil angleško vojno zastavo. Le srečen slučaj je bil, da ni postal podmorski čoln žrtev tega zavratnega napada.

Veliko posvetovanje francoskih ministrov in generalov v Parizu.

Predsednik Poincaré je sklical v Pariz veliko posvetovanje ministrov in generalov, ki se bo vršilo pod njegovim predsedstvom. Razpoloženje v Parizu je deprimirano. „Matin“ piše: Francija si mora sedaj sama pomagati, ker se je ruska pomoč razbila v avstrijsko-nemškem ognju.

Turčija proti štirizvezi.

Boj za Carigrad.

V noči od 22. na 23. julij se je vršil pri Ari Burnu artiljerijski dvoboj, ki je včasih prenehal. Zjutraj dne 23. julija je dobro učinkovala protimina, ki smo jo razstrelili, da uničimo mino, položeno proti našemu središču. Naša artilerija je zadela popoldne, ko sta dva monitorja brezuspešno obstreljevala naše pozicije na levem krilu, en monitor, nakar sta oba takoj odplula. V odseku Seddilbahr smo 23. julija dopoldne odbili napad na nekatere strelske jarke našega desnega krila. Naša artilerija je povzročila, da je umolknila sovražna artilerija, ki je obstreljevala naše strelske jarke. Naše baterije so razpršile sovražne čete, ki so gradile utrbe južno pri Seddilbahru. Z ostalih front ni poročati nič važnega.

Francoski podmorski čoln „Mariotte“ potopljen.

Dne 26. julija dopoldne smo potopili francoski podmorski čoln „Mariotte“ v morski ožini. 31 mož posadke smo vjeli. Pri Ari Burnu smo 24. t. m. metali bombe ter povzročili požar v sovražnih strelskih jarkih. 25. t. m. je razrušila naša artilerija del strelskih jarkov in žičnih ovir nasproti našemu levemu krilu. Bombardirala je sovražnikove postojanke in njegova izkrcevališča, pri čemer je imel sovražnik velike izgube.

Pri Seddilbahru infanterijski ogenj in artiljerijski dvoboj, ki je od časa do časa ponehal. Sovražnik neprenehoma vporablja bombe, napolnjene z dušičimi plini. 25. t. m. je v naskoku zavzel majhen turški poizvedovalni oddelek levega krila pri Seddilbahru dele sovražnih strelskih jarkov, usmrtil branitelje ter vplnil 400 pušk, municijo, vreče in bombe. Naše obrežne baterije so z uspehom bombardirale posadke in taborišče sovražnikovo na obali pri Seddilbahru. Sovražnik je brezuspešno odgovarjal na ogenj. Sovražni zrakoplovci so metali bombe na lazaret Halil paša, navzlic vidnemu znamenju Rdečega polmeseca, ki je horizontalno napeto nad lazaretom.

Ruski naddreagnought v Črnem morju.

Nova ruska bojna ladja „Imperatrice Marija“ je sedaj gotova, kar je za operacije v Črnem morju velikega pomena. „Imperatrice Marija“ je namreč mnogo močnejša kakor pa „Goeben“.

Novi boji na polotoku Galipoli.

„Daily Mail“ poroča iz Aten, da so se zadnje dni vršili ljuti spopadi na polotoku Galipoli. Tam so Turki na vso moč poskušali, onemogočiti zaveznikom, da bi zasedli ozemlje, ki so ga osvojili pri Kerevesdere. Vsekakor je osvojitve zasedenih pozicij veljalo mnogo žrtev, ker so bile zavezniške čete neprenehoma v sovražnem ognju.

Francoska križarka zasegla dve turški jadrnici.

„Le Progress“ poroča iz Aleksandrije: Francoska križarka je pripeljala dve, z živili obloženi turški jadrnici v Aleksandrijo. Te dve ladji je križarka zasegla v sirijskem vodovju. Posadko so izročili mestni oblasti v Aleksandriji.

* * *

Pred odločilnimi dogodki na Balkanu.

Francosko časopisje postaja vsled vesti, ki prihajajo iz balkanskih dežel, vedno bolj razburjeno. Po teh vesteh je nastala zlasti med Bolgarijo in Srbijo ostra napetost in krožila je že govornica, da je vojna Bolgarije s Srbijo gotova stvar. Temu nasproti se iz Rima poroča, da pričakuje Bolgarija nove predloge četverozveze. Diplomacija četverozveze se nahaja v tem oziru v veliki zadregi. Vsi poskusi pridobiti Srbijo za ureditev makedonskega vprašanja v zmislu bolgarskih zahtev, so bili dosedaj zamanj. Srbija stoji na stališču — kakor je zopet poudaril voditelj srbskega zunanjege ministra, bivši poslanik Jovanovič, da naj Bolgarija najprvo udari in še le potem, kadar bo osvojila sovražno ozemlje, bo Srbija pripravljena ji odstopiti del Makedonije, nikdar pa ne okrajev Ohrida, Bitolj in Prilep.

Ostro se pritožujejo francoski listi tudi nad nedostojnostjo Rusije in Srbije napram ro-

munskim željam, ki se tičejo Banata. „Gaulois“ zahteva naj si pridejo Francija in Anglija konečno vendar na jasno, ali so Slovani pripravljeni rezignirati na nekatere svoje želje, ako to zahteva splošni interes, od katerega je odvisna tudi njihova usoda.

Z velikim negodovanjem beleži ententno časopisje obiske nemških diplomatov v Sofiji in Bukarešti. Princu Hohenlohu je sledil sedaj v domovino potujoči carigranski nemški veleposlanik baron Wangenheim, ki je imel v Sofiji z Radoslavovom dolgo posvetovanje, nakar ga je sprejel kralj Ferdinand v posebni avdijenci. Baron Wangenheim je odšel iz Sofije v Bukarešto.

S položajem na Balkanu se pečajo kabineti vseh četverozveznih držav. Dne 18. julija se je vršilo v Petrogradu posebno posvetovanje, katerega so se udeležili ruski ministri in zastopniki Anglije, Francije in Italije. Na tej konferenci so bili sprejeti jako važni sklepi. Prečitan je bil tudi obširen referat kneza Trubeckega, ki je vseskozi pesimističen.

Nova misija kneza Trubeckega.

„Müncher Abendzeitung“ poroča iz Petrograda: Car je sprejel kneza Trubeckega v posebni avdijenci. Trubeckij se poda s posebnimi pooblastili v Niš in v Bukarešto. V Rusiji pričakujejo, da se mu bo posrečilo izravnati interesne diference med balkanskimi državami.

Anglija ponuja Balkancem denar.

Iz Kopenhagena se javlja: Anglija hoče ponuditi Romuniji, Grški in menda tudi Bolgariji velika posojila. Angleški krogi smatrajo, da bi se dala na ta način ustvariti najboljša podlaga za politični sporazum z omenjenimi državami. Ta pot da se je pokazala tudi pri Italiji kot najuspešnejša.

Mirovna konferenca nevtralnih držav.

„Zeit“ poroča, da so nevtralci pripravljeni, sklicati skupno mirovno konferenco, katere se naj udeležijo tudi vojskujoče se države. Vojskujoče države tega poziva niso smatrale za neprijazen akt, marveč hočejo poslati na konferenco zastopnike, izvzemši Francijo. V Franciji nasprotuje temu g. Delcassé.

Navzlic temu hočejo nevtralne države, kakor rečeno, pričeti s sklicanjem te konference. Konferenco bo sklicala Švedska ali Holandska, termin pa še ni določen. Če pride do te konference, je to povsem zasluga žensk, ki so svoječasno na haaški konferenci sklenile, obiskati ministrske predsednike in zunanje ministre vojskujočih se držav. Ženske so zelo dobro rešile svojo nalogo.

Novo vabe četverozveze v Bukarešti in Sofiji.

Četverozveza je stavila romunski in bolgarski vladi nove sijajne ponudbe. Bolgarija naj dobi celo Makedonijo. Italijanski in angleški kralj ter francoski predsednik so radi balkanskih pogajanj v neprestanem brzobjavnem stiku z ruskim carjem.

Konference balkanskih diplomatov pri siru Greyu.

Romunski poslanik je obiskal sira Edwarda Greya v zunanem ministrstvu. Tudi bolgarski poslanik je zadnje dni opetovano konferiral v zunanem uradu. V sredo je bil celo trikrat tam.

Grey se je podal znova na kratek dopust.

* * *

Neresnične vesti o romusko-bolgarski-grški zvezi.

Vesti, da je priporočal ministrski predsednik Bratianu bolgarskemu poslaniku zvezo med Romunijo, Bolgarijo in Grško, so popolnoma neresnične.

Romunija ostane nevtralna.

Corriere della sera“ poroča, da so se končala pogajanja centralnih držav z Romunijo tako, da je Romunija v Berlin in na Dunaj odgovorila, da hoče ostati nevtralna.

Rumunija in Turčija.

„Corriere“ poroča, da je prepovedala Rumunija tudi še izvoz petroleja v Turčijo. (M. N. N.“)

* * *

Bolgarska groznja.

„Balkanska Pošta“ prijavlja članek, ki izraža mišljenje širokih krogov, zlasti trgovskih krogov. List pravi: Ker je izvoz bolgarskih pridelkov drugod nemogoč, se mora zahtevati takojšnja otvoritev pota po Donavi. Če bi Srbija odklonila to na mednarodnih dogovorih sloneče zahtevanje, bi imela Bolgarska pravico, otvoritev tega pota izsiliti. Pričakovati je tudi, da bodo Bolgarsko podpisale avstrijske in nemške čete.

Turško-bolgarski dogovor podpisan?

Dne 22. julija je bil podpisan v Carigradu turško-bolgarski dogovor. Bolgarija dobi turški del železnice na Dedeagač ter vse ozemlje zapadno od Marice. Niti Turčija niti Bolgarija niste prevzeli posebnih političnih obveznosti. Temu poročilu nasprotujejo druga, ki pravijo, da se turško-bolgarska pogajanja še niso končala.

Ameriška nota Nemčiji.

O vsebini nemški vladi izročene ameriške note, ki je pisana v strogokorektnem tonu in v obliki običajne mednarodne vljudnosti, a je jako določna, se čuje od infor. strani sledeče: Amerika priznava povsem izredne razmere, ki so nastale po sedanji vojni in vporabi tako novega bojnega sredstva, kakor je podmorski čoln, kar se naravno pri sedanjih mednarodnih dogovorih o načinu boja na morju ni moglo vpoštevati. Amerika je ponovno izjavila, da je pripravljena, se zavzeti za svobodo na morjih, in v ta namen delovati skupno z Nemčijo, stoji pa za sedaj na stališču da je stvar vojskujočih se držav, spraviti svoja delovanja v soglasje s pravicami nevtralnih držav ni pa dolžnot nevtralnih držav, da svoje, po mednarodnih dogovorih določene pravice premene po načinu, po katerem se vodi vojna. Zato odklanja Amerika nemške predloge, naj gotovo število ladij vozij pod ameriško zastavo in naj Amerikanci skrbijo, da ne bo na teh ladjah nič takega, kar bi spravljal življenje potnikov v nevarnost, ter prepušča Nemčiji skrb, da se bodo mogli ameriški državljani brez nevarnosti za svoje življenje, peljati čez Ocean. Nota obsega potem vrsto načelnih razmotrivanj, da morajo vse vojskujoče se države skrupulozno varovati pravice nevtralcev in izjavlja končno, da bi Amerika smatrala za namenoma storjeno neprijazno dejanje, če bi se vsled nemškega pomorskega vojskovanja potopila nova ladja in pri tem Amerikanci prišli ob življenje.

Nemško časopisje je z ameriško noto nezadovoljno in poudarja, da se nota prav nič ne ozira na to, da bide Nemčija boj za obstanek. Časopisje pravi, da je nerazumljivo, kako je mogla Amerika odkloniti ugodne nemške predloge. Soglasno pravi časopisje, da Nemčija sicer visoko ceni sporazumljenje in prijateljstvo z Ameriko, a ne za vsako ceno in da bi vsako nadaljne odnehanje pomenilo ponižanje Nemčije. Boj podmorskih čolnov se bo nadaljeval.

Zedinjene države se oborožujejo.

Reuterjevo poročilo. — Vojni departma namerava, ustvariti novo rezervno armado, ki naj obstoji iz pol milijona mož razen milice. Mornariški departma bo zahteval 30 do 50 podmorskih čolnov, več bojnih križark, 4 dreadnoughte in mnogo pomožnih ladij. Ta departma že dela poskuse z zrakoplovi in podmorskimi čolni in izdaja samo 100.000 dolarjev v to svrhu, da dobi sredstvo, s čemer bi se mogle bojne ladje bojevati proti podmorskim čolnom. Menijo, da bo mornariški departma zahteval 250.000, vojni departma pa 200.000 dolarjev, oba dvakrat toliko, nego lani.

Amerika in vojna.

Bryan je izdal oklic, v katerem pravi, da Združene države nimajo pravice voditi vojno proti Nemčiji ali kakim drugim evropskim državi.

Odgovor Anglije na ameriško noto glede britanske blokade je že došel. Nota pravi, da soglašava postopanje Anglije z mednarodnim pravom, čeprav se mora to vporabljati primerno novim razmeram. Dobro podučeni krogi pravijo, da se sklicuje nota na odločbo ameriškega najvisjega sodišča v času domače vojne, katera odločba je priznala postopanje Anglije za upravičeno.

Dunajska sodba.

Protiodgovor združenih držav glede bojevanja nemških podmorskih čolnov je v vsem časopisju v Nemčiji vzbudil veliko nevolje in je časopisje to svojo nevoljo izrazilo v jako rezkih člankih. Oficijozna dunajska „Information“ pravi, da je sicer ameriška nota dosti ostrejša, kakor se je pričakovalo, celo po poročilu Reuterjevega biroa in po izvestilih londonskih listov, in da obsega očitno grožnjo, a da nevolja, ki jo izraža nemško časopisje, še ne kaže, kaj bo zadnja beseda, in da se nemška vlada na to nevoljo časopisja ne bo ozirala.

Nemški podmorski čoln je potopil ameriško ladjo.

Nemški podmorski čoln je potopil ameriški parnik „Leelanow“, ki se je nahajal na poti iz Arhangelskega v Belfast. Posadka se je rešila. Parnik je vozil konterbando.

Vtis v Ameriki.

V Washingtonu je naredila potopitev parnika „Leelanow“ velik vtis, vendar pa smatrajo, da ta slučaj ni subsumirati med one, na katere se naša zadnja ameriška nota. Dejstvo, da se je posadka rešila, je bilo sprejeto z zadoščanjem.

Amerika noče miru za vsako ceno.

„Daily Telegraph“ poroča iz Washingtona: Wilson in Lansing sta z vtisom svoje Note Nemčiji jako zadovoljna, ameriška javnost ž njo popolnoma soglašava, le nemški Amerikanci in Irči jo obsojajo. Nemčija naj se ne vdaja iluzijam o popolni odločnosti ameriške vlade. Amerika želi mir, toda ne mir za vsako ceno.

Odpoklic misij ameriškega „Rdečega križa“.

Amerikanska vlada je odpoklicala s 1. oktobrom vse misije „Rdečega križa“, ki delujejo v vojskujočih se državah.

Velik požar v Ribnici.

Dne 23. julija popoldne ob 5. uri je pričelo v Mlaki poleg Ribnice goret. Prebivalci so bili večinoma zunaj na polju in maloštevilnim gasilcem, ki so hiteli na kraj požara, se je zdelo, da ne bo nič hudega. Nasproti Oražmovi elektrarni se je bila vnela mala lesena bajtica, ki je kmalu gorela z visokim plamenom. Zapihal pa je oster jugozapadni veter in je začel zanašati iskre po strehah okoli stoječih hiš. Vnela se je sosedna hiša, hip na to je zapel rdeči petelin na strehah oddaljeneje skupine hiš, zapodil se je v elektrarno, zavriskal med gospodarskimi poslopji ribniškega gradu — in v najkrajšem času se je valil nad Malo in Veliko Mlako črn oblak dima in je švigal plamen na vse strani.

Ogenj je izbruhnil v skednju posestnice Koščakove v ribniškem predtrgu Veliki Mlaki onstran Bistrice. Žažgala je nesrečna roka brez nadzorstva puščenih otrok — mati na polju, oče v vojni. Zračni vrtnec, ki je završal nad Veliko Mlako, je raznesel ogorke na vse strani, hiše so se vžigale kakor baklje.

Maloštevilno domače gasilno društvo, ki se je ob vnetem sodelovanju celega prebivalstva brez razlike stanu in spola lotilo rešilnega dela, bi bilo pač obmagalo, da niso prispele na pomoč sosedne požarne brambe, prva iz Dolenjevasi, ki je zlasti vneto branila Malo Mlako, nato one iz Jurjevice, Sušja, Velikih Poljan, Sodražice, Velikih Lašč ter z večernim vlakom gasilci iz Stare cerkve in Kočevja. Prihitali so tudi v najkrajšem času vaščani sosednih vasi s svojimi malimi brizgalnami.

Situacija je bila nekaj časa tudi za samo Ribnico skrajno nevarna. Že je gnal močan veter goreče bilke do 1 km od pogorišča oddaljene vasi Hrvače in v trgu samem je pričelo goret in na treh različnih krajih — vnel se je župnikov svinjak, ter Špičkov in Ulčarjev hlev. Udarec za celi trg je ta, da je pogorela moderna elektrarna Jakoba Oražma, ter je Ribnica sedaj navezana zopet na stare petrolejke.

Škode ni mogoče sedaj niti približno ceniti. Zgorelo je do tal 52 večjih objektov in sicer 23 hiš, 11 hlevov, 12 skednjev, velika grajska prista-va, 4 obrtne delavnice, poleg tega pa še mnogo manjših gospodarskih poslopij, drvarnic, svinjakov i. d. Najhujše je to, da so zgoreli skoraj vsi letošnji pridelki. Sama grajščina je imela v svoji pristavi nad 110 voz sena, vse žito še v klasju.

Trideset družin je brez strehe. Mnogi so rešili skoraj le golo življenje, nekateri so bili zavarovani le za malenkostne zneske.

DNEVNE VESTI.

Eno leto vojne. Te dni je poteklo eno leto, kar se je začela sedanja svetovna vojna. Eno celo leto že teče kri v potokih na vseh bojiščih in še vedno nič ne kaže, da bi se bližal zadovoljiv konec in zaželjeni mir. Zunanji povod tej vojni je bil umor prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda v Sarajevu, ki se je zgodil dne 28. junija lanskega leta. S tem umorom so bila sprožena že stara nasprotja med velesilami in sledilo je, na kar je bil političen svet že davno pripravljen. Dne 23. julija je bila Srbiji izročena avstro-ogrskanota, zahtevajoča odgovor tekom 48 ur, dne 28. julija je bila Srbiji napovedana vojna in na to je v kratkih dneh sledila ena vojna napoved drugi. Če pogledamo sedaj, ob koncu prvega vojnega leta, kaj so uspehi tega strahovitega bojevanja, vidimo pred vsem, da združeni nasprotniki, katerim je prišla končno na pomoč še Italija, tekom enega leta niso mogli Avstrije in Nemčije ne izstradati, ne premagati. V vojaškem oziru je položaj Avstrije in Nemčije jako ugoden in vse kaže, da postane še bolj. Ne samo, da sta Avstrija in Nemčija znali ubraniti svoja ozemlja sovražne invazije, nego sta znali nasprotnika tudi pregnati zopet čez meje, koder jih je bil prekorail. Osvobojenje Galicije spada gotovo med najznamenitejše vojne uspehe, kar jih pozna zgodovina. Položaj je danes tak, da ima nemška armada zaseden največji del Belgije in najbolj industrijalne departementne severne Francije, nemška in avstrijska armada pa imata v rokah skoro dve tretjini ruske Poljske. To je znamenito velik vojni uspeh in za izid vojne toliko večjega pomena, ker je očitno, da se je ruska armada že tako izčrpala, da se najbrž ne bo več mogla dosti ustavljeti, dočim Francozi in Angleži menda v obče niso zmožni napraviti večjo ofenzivo in so skoro gotovo tudi že izgubili upanje, da bi z vojno silo spravili Nemce iz Belgije. Na drugi strani sicer vidimo, da imajo Rusi še majhen kos Galicije v rokah, da so Francozi zasedli nekaj kottičkov Alzacije in da imajo Italijani nekaj krajev na naši meji, ki so jim pa bili prostovoljno prepuščeni, a to se niti od daleč ne da primerjati ozemlju, ki sta je zavojevali avstrijska

in nemška armada. Edina Angleška lahko reče, dani ne en kvadratni centimeter njene posesti v sovražnih rokah, pač pa da se je polastila vseh nemških kolonij in zasedla velevažne otoke pred Dardanelami. Žrtve v tem letu ljutega bojevanja so bile pač strahovito velike na vseh straneh, življenske in materialne žrtve. Ves obseg izgub, ki so zadele prizadete države, se danes sploh še ne da pregledati. Svetovna vojna prestopi v svoje drugo leto. Avspicije, pod katerimi gresta Avstrija in Nemčija v drugo leto vojne, so jako ugodne in to upravičuje upanje, da bo konec zmagovit in srečen.

Imenovanje. Mag. pharm. g. Franc Šavnik je imenovan c. kr. oficijalom v rezervi.

V vjetništvo so odpeljali Italijani vikarja Ivana Franketa iz Gorenjega polja pri Kanalu. Vikar Franke je sin profesorja ces. svetnika g. Ivana Franketa.

Nemški službeni jezik na državnih železnica. C. kr. deželno ministrstvo je izdalo odlok (št. 21.013/6b), ki določa med drugim: 1. Vsi proslilci za kako uradniško, poduradniško ali za mesto uslužbenca morajo še prej, ko so sprejeti, nadalje vsi tisti delavci, ki pridejo v poštev za svoječasno stalno nameščenje, kolikor je to le mogoče, vsakakor pa pred imenovanjem za poduradnika ali uslužbenca dokazati znanje nemškega jezika kot službenega jezika v besedi in v pisavi v toliko, da odgovarja popolnoma službenim zahtevam. 2. Delavcem, ki obvladujejo nemščino, naj se daje splošno pri sprejemu prednost pred takimi, ki tega znanja ne morejo dokazati. 3. Vse službene izkušnje brez vsake izjeme, kakor tudi pouk od časa do časa in izkušnje od časa do časa vseh uslužbencev se morajo izvesti le v službenem jeziku. 4. Vsi razglasi, odredbe, napovedi, obvestila, odloki, itd., ki so določena le oseboju, se smejo izpolniti le v službenem jeziku. 5. Vsi vodilni činitelji ravnateljstev naj z vsjo stopostjo pazijo na to, da se izvede službeno občevanje med predstojniki in podrejenci kakor tudi med uslužbenci le v službenem jeziku. Kdor bi drugače postopal, naj se najstrožje kaznuje.

Za ranjence v Kranju izročila je c. kr. okrajnemu glavarstvu, namesto venca na krsto gospe Marije Levičnik 20 K, gospa Josipina Puppo. — Nadalje je prejelo okrajno glavarstvo od neimenovane dame 50 K — od gosпода župnika Petra Bohinca tudi 50 K v svrhu daril vojakom.

Darila za „Rdeči križ“ vposlana od podružnice v Kranju na deželno društvo v Ljubljani. Župni urad, St. Uršakogora, K 14.—; župni urad, Zabnica, K 5-60; Matevž Ramoveš, Poljane, župnik, K 50.—; c. kr. davčni urad, Tržič, I. zbirka, K 50.—; župni urad, Lučine, K 12.—; župni urad Smednik, K 20.—; župni urad, Podbrezje, K 13-54; Matevž Barle, Luče, posestnik, K 30.—; Narodni dom, Tržič, zbirka, K 6-30; župni urad, Trata, zbirka, K 15-45; župni urad, Predvor, zbirka K 80-63; trafikantje, Poljanska dolina, K 50-26; trafikantje, Selška dolina, K 20-55; učiteljstvo deške ljudske šole, Kranj, 1%, odtegljaj od plače, K 10-40; trafikantje, Poljanska dolina, K 12-96; Dr. Černe odvetniška pisarna, pravna zadeva, Šušteršič—Poklukar, K 20.—; županstvo Predoslje, K 50.—; trafikantje tržiškega sodnega okraja, K 35-46; c. kr. davčni urad, Tržič, II. zbirka, K 50.—; Franc Ivanc, Kranj, šolski vodja K 4.—; okrajno glavarstvo, Kranj, izkupilo dopisnic „Rdečega križa“ K 5.—; Franc Ivanc, Kranj, šolski vodja, K 2.—; Ivan Račovc, Kranj, izvedeniška pristojbina, K 2.—; Franc Sonnichler, Sv. Kratarina, gozdni mojster, baron Borna, K 150.—; Peter Bohinc, Duplje, župnik, K 100.—; c. kr. okrajno sodišče, Kranj, kazenska zadeva Čimžar—Pičman, K 20.—; baron Bornovi gozdarji, Sv. Katarina, K 16.—; Janez Čof, Kranj, kazenska zadeva Čof—Schiffner, K 100.—; c. kr. davčni urad, Tržič, III. zbirka K 50.—; c. kr. okrajno glavarstvo Kranj, K 3-85. Skupaj 1000 K.

V Bohinjski Bistrici je umrl v nedeljo ob 4. uri zjutraj gospod Josip Ravhekar v starosti 65 let po daljšem bolehanju. — Težko prizadetim naše sožalje!

Umrl je na Savi pri Jesenicah g. Ivan Ferjan, posestnik, lesni trgovec in gostilničar. P. v. m.!

Kamniška koča na Sedlu, kakor tudi Koča na Veliki Planini se oskrbuje od 1. avgusta nadalje. V obeh kočah se dobijo priprosta jedila ter mrzla in gorka pijača.

Dva slučaja kolere v Ljubljani. 21. julija je umrl v izolirnem oddelku ljubljanske garnizijske bolnice na azijski koleri 31letni honvedni infanterist Jožef Bart iz Budimpešte. 26. julija pa v mestni bolnišnici za kolero 26letni infanterist Karol Steinhorn in Motzelsdorfa na Nižjeavstrijskem.

Nov odvetnik. V imenik odvetnikov kranjske odvetniške zbornice s sedežem v Ljubljani je bil vpisan g. dr. Josip Lavrenčič, sin g. župana Lavrenčiča iz Postojne. Dr. Lavrenčič je bil naposled koncipijent v pisarni g. dr. Vladimirja Ravnharja.

Šola Ciril-Methodove družbe na Moravskem. Vsled evakuacije Pulja in okraja je došlo mnogo tamkajšnjega ljudstva na Moravsko. Okoli Svitave je tudi 50 otrok, ki so obiskovali Družbino šolo in šolski vodja iz Sv. Vincenta je tudi tam. Prizadevanju vodstva družbe in državnih in cerkvenih

oblasti se je zahvaliti, da se je otvorila v tem nemškem mestu zanje šola, ki se nahaja v lepem posloju deške meščanske šole.

Občinske volitve na Reki. Rezultat občinskih volitev je bil včeraj ponoči ob eni razglašen. Zmagala je brez odpora oficijelna lista. V občinski svet pride tokrat poleg 44 Italijanov tudi 12 Madžarov. Listi slavijo solidarnost obeh narodov v obrambi dosedanjega značaja Reke. Hrvati se volitev niso udeležili.

Časno knjigo bo izdalo c. kr. ministrstvo za deželno brambo (Ehrenhalle) za one osebe deželne brambe, črnovojništva, in orožništva, ki so bile v teku sedanje svetovne vojne ali z Najvišjo pohvalo odnosno z hrabrostno kolajno odlikovane in tistih, ki so pred sovražnikom padli. Ker se pa ta časna knjiga more v celotnem obsegu šele po končani vojski izdati, je imenovano ministrstvo odredilo, da prične takoj izdajati posamezne zvezke te knjige, da se zamore javnost obvestiti, še v teku vojne o hrabrostnih slavnih činih naših junakov, ki se požrtvovalno borijo za našega presvitlega cesarja in domovino. Ker je izdaja te knjige za sedanji rod kakor tudi za potomce velike važnosti, se županstvom priporoča, da vplivajo kolikor mogoče na to, da svojci, starši, sorodniki tistih oseb ki so bile na katerikoli način v tej vojski odlikovane, oziroma, ki so pred sovražnikom padle, določijo kratak življenjepis s sliko (fotografijo) rojstnim letom, domovno občino, stanom (samski ali oženjen) številom otrok, poklic itd. Pripomni se, da se bodo doposlane slike (fotografije) takoj po posnetku slike, brez vsakih stroškov dotični stranki zopet vrnilo.

Maksimalne cene za klavno živino. Deželna vlada je včeraj razglasila maksimalne cene, ki se jih je držati pri trgovanju s klavno živino in s klavnimi prašiči. Te cene so sledeče: 1. pri volih za 1 kg žive teže 2 K; 2. pri kravah in bikih za 1 kg žive teže 1 K 80 v; 3. pri teletih za 1 kg žive teže 2 K; 4. pri prašičih pršutnikovih za 1 kg žive teže 1 K 80 v; 5. pri pitanih prašičih za 1 kg žive teže 2 K. — Čeprav so te cene za sedanje razmere še previsoke, vendar smo hvaležni vladi, da je končno vendarle v te nezdrave razmere, ki vladajo pri prodajanju klavne živine. Producenti zahtevajo naravnost horentne cene. Mnogo so pri tem vzrok razni hujskači, ki svetujejo producentom, naj kolikor mogoče navijajo cene živini. Maksimalne cene bi pa imele šele tedaj popoln uspeh, če bi se uvedla vsaj delna pravica rekvizicije, kajti posledica maksimalnih cen bo, da producent sploh ne bo hotel prodajati živine.

Bel kruh na Dunaju. Dne, 29. t. m. so pričeli na Dunaju prodajati zmes nemške pšenične moke s pšenično nularico starega tipa v razmerju 1 : 1. Koruzna moka in tudi druga sorogatna moka se ne bo več primešavala. Dunajska občina je zasegla tudi vso žitno žetev dunajskega okoliša, ki jo cenijo na 2000 vagonov. Značilna pa je izjava dunajskega župana, da bodo one zaloge koruze in koruzne moke, ki jih imajo še posamezni obrati, uporabili za — begunce s Primorskega. Ali ti siromaki, ki so morali zapustiti svojo grudo, ne zaslužijo takega kruha kakor Dunajčanje?

Proti draženju živil je izdalo ministrstvo notranjih del ukaz na vsa deželna politična oblastva. V tem ukazu povdarja, da niti izdane odredbe, niti mnogoštevilne obsodbe niso zadostovale, da bi se bilo preprečilo neopravičeno draženje. Zato naroča ministrstvo, naj postopajo poklicane oblasti z vso strogostjo. Naredba graja, da oblasti ne postopajo povsod enako, kar je tudi vzrok, da rase draginja in zahteva strogo postopanje tudi proti tistim, ki tako početje trpe vsled nerazumevanja, pomanjkanja energije ali iz konivence do gotovih faktorjev. Tudi občinstvo pozivlja ministrska naredba, naj gre oblastvom na roke in naj naznani vsak slučaj. Sovražniki vodijo proti naši državi izstradalno vojno in zato ima vsak državljani dolžnost omogočati skupno gospodarsko obrambo. Dražilci pa le koristijo sovražnikom, ker povečujejo gospodarske težave države in sodržavljanov. Ministrstvo zaukazuje, da morajo biti v vseh trgovinah in na trgih razobešene cene živil. Ta določba se nahaja že v § 52. obrtnega reda, pa se je doslej puščala v nemar. Zdaj zaukazuje ministrstvo, da morajo biti cene živil v trgovinah in na trgih brez izjeme povsod nabite in razobešene. Zlasti velja to za moko, sladkor, meso, mesne izdelke, mast, surovo maslo, jajca, vse vrste sočivja, krompir, sadje itd. Kjer bi se pojavil kak odpor proti postopanju zoper draženje, so oblasti opravičene, konfiscirati blago in zapreti dotično obrtvališče. Tudi zahteva ministrstvo strogo postopanje proti prekupovanju. V tem ukazu je tudi rečeno: „Državljan, ki z naznanjenjem kaznivih slučajev pomaga, da se dražilci v vojnem času pokličejo na odgovornost, ni ovadah v kakem zaničljivem zmislu te besede, ampak stori samo patriotično dejanje.“

Draženje sočivja. Ker je vlada spoznala, da se tudi sočivje popolnoma neprimerno draži, je odredila, da se tudi prodaja in poraba sočivja postavi pod državno kontrolo. Kar je že določeno za žito, to je zdaj posebna ministrska naredba uveljavila tudi za fižol, za grah, za lečo in sploh vse vrste sočivja, kar jih ni šteti med zelenjavo. Ko bo

sočivje spravljeno, se bo zaplenilo, dokler ne bodo izdane dalje odredbe, sme pridelovalec zase in za seme porabiti, kolikor potrebuje, prodati ali iz njih kaj izdelati pa ne sme. Trgovci, ki imajo zaloge sočivja iz prejšnjih žetev, smejo te zaloge za sedaj še dalje razprodajati. Kar pa bo dala nova žetev, se bo smelo prodati le vojnemu prometu za promet za žito.

Zaslužena kazen. Na Dunaju je policija dognala, da je kupil stavbni podjetnik Sulem Lamm iz Nadworne v Galiciji 8000 kilogramov bosanskih sliv, 50 zabojev čokolade in 10 zabojev čaja, ter jih dal v skladišče. Ker tega blaga ni niti potreboval, niti ni imel zanj odjemalcev, je bilo jasno, da je blago kupil le v to svrhu, da ga pozneje proda z oderuškim dobičkom. Državni pravdnik je pri razpravi, ki se je vršila na Dunaju, konstatiral, da je obtoženec to blago nameraval prodati v Galiciji, torej v deželi, ki jo je sovražnik opustošil. Sulem Lamm je bil obsojen na en mesec ostrega zapora in tisoč kron denarne globe.

Kmetovalci in posestniki! Sovražnik poljskih pridelkov, poljska miš, ki se je uže lansko leto v ogromnih množinah pojavil, nastopa tudi letos in ogroža pridelke. Temu je treba odpomoči. Poljski pridelki ne smejo biti in ne bodo uničeni po teh škodljivcih. Zato je dolžnost vsacega posameznika napram sebi in splošnosti, da zatira to zalego v kali. Naj se organizira pravcata vojska proti temu sovražniku, da se ga pokonča, kadar in kjerkoli se pojavlja. Skrbimo in delujemo na to, da ohranimo to, kar nas je stalo toli truda in muk, uspeh je gotov in hvaležen Vam bo zanj vsak posameznik in celokupnost. Pripomni se, da je opisan način pokončavanja tega škodljivca v letakih, ki jih prejme vsako županstvo, da jih razdeli med kmetovalce.

Poljedelsko ministrstvo se je resno tudilo, da bi zagotovilo zadostno število tekočega kuriva za obrat poljedelskih motorjev. Žal, da se mu ni posrečila ta naloga, kajti ravno najboljšega kuriva, bencina in bencola ne bode zadoščalo, ker ju vojaška uprava v veliki množini nujno potrebuje. Da pa se vendar omogoči poljedelcem obrat z motorji je poljedelsko ministrstvo kot nadomestilo za bencin in bencol preskrbelo dovolj denaturiranega špirta in sicer izborne kakovosti in po obstoječim razmeram primeraj cen. Kdor ni toraj zadostno preskrbljen za obrat svojih poljedelskih motorjev z bencinom in bencolom, naj seže po špirtu. Pri vsem tem pa se bo od merodajne strani poskrbelo za to, da se bo čimpreje dobavila primerna množina bencola in to ne samo za pogon motorjev, temveč tudi za to, da se stroški motornih obratov znižajo. Prehod od bencina, oziroma bencola na špirt zahteva vsekako rekonstrukcijo motorja, pa preureditev naj se odda, če le mogoče, tisti tvrdki, ki je motor dobavila, drugače pa kakemu večaku strokovnjaku. Vse podrobnosti o cenah, dobavnih pogojih itd. je mogoče izvedeti pri c. kr. okr. glavarstvu.

Voziti s skupaj pripetimi vozovi je letos za čas vseh poljskih del dovoljeno. Po cestno-policijskem redu za državne ceste, po deželnemu zakonu, ki ureja policijski red na necesarskih cestah, je prepovedano voziti po cesti z dvema drug na drugega pripetima vozovoma. Ker se pa letos te naredbe vsled pomanjkanja delavcev in delovne živine ni mogoče držati, se je c. kr. kmetijska družba kranjska obrnila na deželno vlado s prošnjo, da se ta prepoved začasno razveljavi ter je c. kr. deželna vlada z odlokom z dne 8. julija 1915, št. 16.495., sledeče odredila: Z ozirom na sedanje izjemne razmere se c. kr. okrajna glavarstva in c. kr. policijsko ravnateljstvo pooblasti dovoliti izjemo od prepovedi voziti po cestah z dvema drug na drugega pripetima vozovoma. Vsled te dopustitve je pa posebno paziti z vso strogostjo na strogo izvrševanje vseh drugih cestno-policijskih predpisov, kakor izključna uporaba leve strani ceste, prepoved hitre vožnje čez mostove, razsvetljava vozil, prepoved vozila sama puščati, z bičem pokati, pustiti vozila na cesti itd.

Poštni zavoji za vjetnike v Srbiji. Uradno se razglasa, da je sedaj dovoljeno pošiljati pošne pakete na avstrijske vojne vjetnike v Srbiji. Rabljenega perila in rabljene obleke pa v teh paketih ne sme biti.

Pošne pošiljatve vojakom. Vsled odloka trgovinskega ministrstva z dne 7. julija 1915, št. 21.720/P, bo začeni z dnem 22. julija 1915 zopet deloma pripuščen promet blagovnih vzorcev s c. in kr. četami v bojnem polju, in sicer začasno z vojnopoštnimi uradi: 9, 10, 11, 14, 16, 34, 39, 45, 46, 51, 53, 55, 61, 69, 76, 78, 81, 85, 88, 91, 93, 95, 99, 106, 109, 113, 119, 129, 136, 145, 149, 151, 168, 169, 170, 176, 186, 187, 188, 189, 191, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 251, 254, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 630, Sarajevo. K temu se pripominja sledeče: 1. Blagovni vzorci, ki presegajo težo 350 gramov, so nedopustni. 2. Pošiljke s kvarljivo vsebino, kakor sveže klobase, slanina in podobno, lahko upaljivi predmeti, kakor vojaške patrone.

vsakovrstne vžigalice, bencinove vžigalne priprave, bencin ali druge v nemajoče se tekočine se ne sprejmejo in ne odpremo. Predajni uradi bodo natančneje pregledovali podane pošiljke glede njih vsebine. 3. Vse pošiljke, katerih omet z ozirom na vojni transport ni primerno trpežen, se ne odpošljejo. Predpisi pisemskopoštnega osnovnika str. 9, § 12 c glede omotanja steklenic in steklenič s tekočinami, se bodo izvrševali najstrožje. (Omot iz lepenke je nedopusten, poštonbrzojavni naredbenik št. 62/1915.) 4. Vsi na podlagi gori navedenega nedopustni blagovni vzorci, kakor tudi docela ali deloma prazni ovoji, ki se morebiti najdejo pri nabiralnicah ali razbiralnicah, se bodo z navedbo razloga vračali pošiljatelju. Oni blagovni vzorci, katerih pošiljatelj se ne da z gotovostjo dognati, se v zmislu točke I. in II. trgovinsko-ministrske naredbe z dne 18. februarja 1915, št. 3822/P (poštonbrzojavni naredbenik št. 25/1915) uporabljajo na ta način, da se njih vsebina odda bližnjim bolnišnicam za ranjene ali bolne vojake.

„Italijanske grozovitosti v obmenjih okrajih.“

„Slovenski Narod“ poroča: Pod nadpisom je priobčil dunajski list „Interessantes Blatt“ v svoji zadnji številki dve podobi. Ena predstavlja, skupino redovnic na lojternah in list pravi, da so to italijanske redovnice, ki so morale od meje bežati iz svojega samostana in se pripeljejo v neko mesto na jugu. Ljubljancje so se tej sliki prav od srca smejali. Spoznali so na sliki Frischovo hišo in frančiškanski samostan in spoznali tudi, da na vozu ne sede pribegle italijanske nune, ampak domače ljubljanske usmiljenke, ki se peljejo seno grabit. Ravno ta list je priobčil zadnjič podobo bojnega polja na jugu — to „bojno polje“ je bil znani travnik ob Sori in se je za njim dobro spoznala skofja Loka, ki je, če bog da in sreča ju-naška, Lahi ne bodo nikoli videli.

Velika nesreča na chicaški reki. Na reki Chicago se je ponesrečil zabavni parnik. Kakor se govori, je utonilo 300 oseb. Parnik se imenuje „Eastland“. Ko se je dogodila katastrofa so se odigrali grozni prizori. V hipu nesreče je bilo najmanj 2500 oseb na krovu. Večini pasažirjev, ki so bili na krovu se je posrečilo, držati se za parnikov rob, od koder so jih rešile mimo ploveče ladje. Pasažirji v kajutah, predvsem ženske in otroci, niso imeli upanja, da se bodo rešili. Ognjegasci, ki so nosili utopljenice iz ladij, so našli v kajutah utopljenice drugega na drugem. Rešenci pripovedujejo, da je bilo v 5 minutah vse končano. Kričanje žensk je potihnilo, ko je voda vdrila v ladijo. Mrtvece so z majhnimi parniki prepeljali na obrežje, od koder so jih odpeljali v železniških vozovih. Kapitana, častnike in krmarja so aretirali. „Lokalanzeiger“ poroča iz Haaga: Število žrtev pri potopitvi zabavnega parnika na reki Chicago znaša 1300.

Vsi oni častniki, praporščaki in kadetje, ki so bili potom superarbitacije spoznani za sposobne le za pisarniška dela, ter se nahajajo na dopustu v Ljubljani ali okolici, se naj zanesljivo zglasijo 31. t. m. od 9. ure dopoldne v pisarni etapnega štacijskega poveljstva (Bavarski dvor, II. nadstropje.

ZADNJE VESTI.

Brezuspešni italijanski napadi pri Zdravščini in Vermeljenu.

Na primorski fronti so izvršili Italijani brezuspešne sunke le ob robu planote pri Zdravščini in pri Vermeljanu. Pred pozicijami goriškega mostišča se je umaknil sovražnik iz pozicije, od koder je jurišal ter je šel na ono črto nazaj, kjer se je nahajal pred bitko.

Ob koroški meji artilerijski boji in praske.

V tirolskem obmejnem ozemlju smo vrgli pri Marcu v dolini Adize neki sovražni bataljon nazaj ter razpršili v ozemlju Tofane italijansko kompanijo.

* * *

Pogumen čin hrvatskih domobrancev in ogrskih črnovojnikov.

Na meji med Bukovino in Besarabijo so napadli hrvatski domobranci in ogrski črnovojniki neko močno utrjeno rusko pozicijo. Sovražnik je bil popolnoma presenečen ter je zbežal po krvavem boju moža proti možu, ki ga je stal 170 mož.

Vzhodno od Kamionke Strumilowe so vjele naše čete 1 podpolkovnika, 7 častnikov in 500 mož. Pri Sokalu smo zavrtili ponovljene sovražnikove napade.

Nemci gospodarji železnic črte Ostrolenka—Varšava.

Francosko armadno časopisje sodi, da je varšavska obramba najhujše udarjena ker postajajo Nemci gospodarji železniške proge Ostrolenka—Varšava. Rusko vojno vodstvo mora storiti vse, da drži še edino prosto železniško zvezo Varšave z vzhodnim odsekom, namreč proti Ostrovu.

Francozi presenečeni vsled ruskih porazov.

Na Francoskem so presenečeni, ker so zasedle Hindenburgove čete črto ob Narevu. Časo-

pisje priznava važnost dogodkov, a sodi, da je pričakovati glavnega ruskega odpora ob Bugu, črta sicer ni utrjena, a je vsled ozemlja sposobnejša za obrambo. — Major Fiorier v „Matinn“ sodi veliko bolj pesimistično in izvaja, da nudi črta ob Bugu le malo odporno važnost. Varšava je ogrožena zdaj močno od nove strani. Za Ruse je zdaj važnejše, da se umaknejo in se tako njih bojna črta ne trga, kakor pa, da se oklepajo posesti Varšave.

Obkolitev Rusov.

Steedemann opozarja v „Bundu“, da rusko vojno vodstvo, ki pošilja vse sile, kar jih le more pogrešati, proti pritisku armad Mackensena in nadvojvode Jožefa Ferdinanda na južni bojni črti poljske osrednje postojanke, sicer zadržuje, napredovanje zaveznikov, a splošen strateški položaj se je poslabšal, kakor izboljšal, opozarja na dosežani obseg obkolitve Rusov in izvaja: če je armada generela pl. Belova dovolj močna, da v velikanskem strateškem smislu obide Ruse, ne da bi bil sam obkoljen, bomo doživeli najmočnejši vojskni manever, ki se je kdaj podvzel. Sapo

mora zapirati ta igrokaz francoskemu in angleškemu vojnemu vodstvu, ki temu gigantskemu bojenju slede iz daljave, ne da bi bile v stanu pomagati.

Pred Varšavo.

Odločilna bitka na Poljskem sijajno napreduje. V črte varšavskih predtrdnjajskih utrd je napravljena zagozda. Ze prihodnji dnevi bodo prinesli nadaljna presenečenja. — Rusi imajo v Varšavi okoli pol milijona vojakov.

Letalski napad na Varšavo.

Petrograjska poročila pravijo, da so včeraj letalci napadli Varšavo, in z bombami poizkušali porušiti most čez Vislo.

Zakaj Rusija ne more skleniti miru.

Menčikov razpravlja v listu „Novoe Wremja“ vsled ogroženja Varšave nastalo možnost, da bi Rusija sklenila mir in izvaja: Nemčija bi rada sklenila mir, da bi postala za hrbtom prosta, ali tak mir bi bil za Rusijo uničevalen. Nemci bi zahtevali cele dežele, ogromno odškodnino in za Ru-

sija škodljivo trgovsko pogodbo. Rusija bi ubožale in ne bi mogla vzdržati armade in mornarice.

Obisk pri Nikolajeviču.

Člani deputacije mestne uprave v Moskvi, katero je sprejel veliki knez Nikolajevič, pripovedujejo, da živi Nikolajevič kot menih. Njegovo prvo vprašanje je bilo: „Ali so tudi Vam pravili, da sem smrtno bolan?“ Ker so mu morala pritruditi, je rekel: „To so pač preetročje vesti! Poglejte me! Ali izgledam kot eden tistih, katerim je prisojeno živeti le še par dni?“ V nadaljnjem razgovoru je veliki knez izrazil svoje neomajljivo pričanje o končni zmagi njegovih armad.

Odda se

stanovanje

v Kranju št. 164., I. nadstropje s 3 sobami, kuhinjo in pritikinami. Več se poizve pri 35 3 gosp. Ignaciju Focku, tovarnarju v Kranju.

Suhe gobe
in druge deželne pridelke v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah kupuje

M. RANT, KRANJ
trgovina mešanega blaga in deželnih pridelkov

Trboveljski in češki premog.
Restavracija pri kolodvoru
priporoča dobro kuhinjo, pristna vina, češko budjeviško pivo. Lep senčnat vrt.

5 52-30

! Poletje! Naistarejša trgovina ! Poletje!

Ferd. Sajovic
v Kranju
(poprej J. C. Pleiweiss)

2 52-30 priporoča za

svojo bogato zalogo

modnega blaga, sukna za ženske obleke, kambrika, levantina in batista za bluze in obleke, ševijotov, kamgarnov in lodnov, šifona, bele kotenine in platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pisanih posteljnih odev, kakor tudi vsega drugega manufakturnega blaga. Volneni robci, pleti, najnovejših vzorcev in najboljše kakovosti. Srajce, jopice in hlače moške.

Svilnati robci najnovejših uzorcev.

Najbolj varno naložen denar v vsem političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

Splošni rezervni zaklad (lastno premoženje) nad 378.000 kron!

Hranilnica posoja na zemljišča po 5 1/2% na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1914. je bilo stanje hranilnih vlog nad **5 milijonov 337 tisoč kron.**

Posojil na zemljišča ter posojil občinam nad **4 milijone kron.**

4 1/2%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev, ter župnišča cerkveni denar.

Ta najstarejši in največji denarni zavod na celem Gorenjskem **uraduje v Kranju na rotovžu** vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.